

Sygnatura akt I C 439/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Dziwiński

Protokolant: Magdalena Mastej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 września 2017 r. w K.

sprawy z powództwa J. J. (1)

przeciwko W. W.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego W. W. (1) na rzecz powoda J. J. (1) kwotę 11.033,33 zł (słownie złotych: jedenaście tysięcy trzydzieści trzy i 33/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.04.2016 r. do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanego W. W. (1) na rzecz powoda J. J. (1) kwotę 7.506,66 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 4.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III nakazuje zwrócić powodowi J. J. (1) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze kwotę 12,78 zł stanowiącą nadpłatę na opinię biegłego;

IV przyznaje biegłej M. T. (1) kwotę 182,57 zł tytułem wynagrodzenia za uczestnictwo w rozprawie;

V nakazuje pozwanemu W. W. aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze kwotę 182,57 zł tytułem wydatku wyłożonego przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 439/16

UZASADNIENIE

Powód J. J. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego W. W. (1) kwoty 10 000,00 zł tytułem zachowku, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4 800,00 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł. Uzasadniając swoje stanowisko podał, iż na mocy darowizny z dnia 01.03.2012 r. pozwany otrzymał od matki stron postępowania J. W. udział w wysokości 1/2 w nieruchomości gruntowej zabudowanej posadowionej w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...). Powód szacuje wartość nieruchomości na kwotę 200 000,00 zł, zatem wartość udziału należącego do pozwanego opiewa na kwotę 100 000,00 zł. Postanowieniem o sygn. akt I Ns 141/15 sąd stwierdził nabycie spadku po J. W.. Na mocy ustawy spadek nabyły jej dzieci: J. J. (1), W. W. (2), J. G., K. D., J. J. (2), T. J. po 1/6 części spadku. Przez umowę darowizny powód utracił swoje prawo do współwłasności w w/w nieruchomości, stąd też jego roszczenie o zapłatę zachowku. Powód podnosi, iż posiada udział w wysokości 1/6 części spadku po zmarłej. Posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym, jest trwale niezdolny do pracy, w związku z czym przysługuje mu 2/3 wartości udziału spadkowego, który by mu przypadła przy dziedziczeniu ustawowym. Zdaniem powoda przy przyjęciu wartości nieruchomości w kwocie 200 000,00 zł przysługuje mu kwota 11 110,66 zł, jednakże dochodzi pozvem kwoty 10 000,00 zł.

W odpowiedzi na pozew W. W. (2) wniósł o uznanie powództwa za niezasadne i niezgodne z ostatnią wolą i życzeniem J. W., oraz o nie zasądzenie od niego kosztów postępowania. Uzasadniając swoje stanowisko podał, iż powód J. J. (1) szacując wartość przedmiotowej nieruchomości bardzo ją zawyżył. W umowie darowizny strony wyceniły wartość 1/2 udziałów pozwanego na kwotę 40 000,00 zł, biorąc pod uwagę stan techniczny domu na chwilę podpisania darowizny i formę gruntu, na której on się znajduje. Grunt na którym znajduje się 1/2 jego udziałów nie jest jego własnością tylko Gminy Miejskiej K., dlatego nie powinno się wyceniać czegoś co nie jest w pełni jego własnością.

Pismem z dnia 24.04.2017 r. powód J. J. (1) rozszerzył powództwo o zapłatę z kwoty 10 000,00 zł do kwoty 11 033,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

SĄD USTALIŁ NASTĘPUJĄCY STAN FAKTYCZNY

Na mocy umowy darowizny z dnia 01.03.2012 r. rep. A nr 1037/2012 r. zawartej przed notariuszem I. B. w kancelarii notarialnej w K. W. W. (2) otrzymał od J. W. udział w wysokości 1/2 nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Dowód:

- umowa darowizny z dnia 01.03.2012 r. (k: 36-38)
- odpis księgi wieczystej nr (...) (k: 8-22)

J. W. zmarła w dniu 17.05.2012 r. w K., posiadała 6 dzieci: J. J. (1), W. W. (1), J. G., K. D., J. J. (2), T. J.. Nie miała dzieci pozamałżeńskich ani przysposobionych.

Dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu J. W. (załączone akta tut. Sądu sygn. akt I Ns 141/15)
- akty stanu cywilnego (załączone akta tut. Sądu sygn. akt I Ns 141/15)

J. W. nie pozostawiła w spadku żadnego wartościowego majątku.

Okoliczność bezsporna

Postanowieniem z dnia 22.05.2015 r. sygn. akt I Ns 141/15 spadek po J. W. nabyli: J. J. (1), W. W. (2), J. G., K. D., J. J. (2), T. J. po 1/6 części spadku.

Dowód:

- postanowienie z dnia 22.05.2015 r. (załączone akta tut. Sądu sygn. akt I Ns 141/15)

J. J. (1) posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym, datowane od 2004 r. Orzeczony stopień niepełnosprawności ma charakter trwały i został wydany na stałe. Posiadana przez powoda niepełnosprawność powoduje, iż jest on niezdolny do jakiegokolwiek pracy.

Dowód:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 21.10.2004 r. (k: 7)

Między J. J. (1), a W. W. toczyło się postępowanie o zawezwanie do próby ugodowej w przedmiocie roszczenia o zachowek, które nie zakończyło się jej zawarciem.

Dowód:

- akta Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze sygn. akt I Co 965/15

Wartość nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) wynosi 198 600,00 zł.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z dnia 09.01.2017 r. (k: 56-90)

SĄD ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE

Zgodnie z art. 991 § 1 k.c. zstępnym, małżonkowi, rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy lub małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału (zachówek). Zachówek jest długiem spadkowym powstającym w dacie śmierci spadkodawcy. Celem tej instytucji jest zapewnienie „niektórym osobom najbliższym spadkodawcy, oznaczonej korzyści ze spadku, nawet wbrew woli spadkodawcy” (J. Kosik, System prawa cywilnego. Prawo spadkowe, t. IV, pod red. J. St. Piątowskiego, Ossolineum 1986, s. 535). Ochrona interesów majątkowych najbliższych członków rodziny wymienionych w w/w przepisie, jest więc w gruncie rzeczy istotą zachowku. Roszczenie o zachówek z zasady kierowane jest przeciwko spadkobiercy. Zgodnie jednak z art.1000 k.c. jeżeli uprawniony nie może otrzymać od spadkobiercy należnego mu zachowku, może on żądać od osoby, która otrzymała od spadkodawcy darowiznę doliczoną do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Jednakże obdarowany jest obowiązany do zapłaty powyższej sumy tylko w granicach wzbogacenia będącego skutkiem darowizny.

Na gruncie niniejszej sprawy mamy do czynienia z sytuacją, w której w spadku nic się nie znajdowało, ponieważ spadkodawczyni przed śmiercią dokonała darowizny na rzecz jednego ze spadkobierców ustawowych – W. W. (1). Na mocy darowizny z dnia 01.03.2012 r. pozwany otrzymał od matki stron postępowania J. W. udział w wysokości 1/2 w nieruchomości gruntowej zabudowanej posadowionej w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). W ten sposób spadkobiercy ustawowi zostali pozbawieni spadku, gdyż darowizna spowodowała iż w spadek był pusty.

W tym miejscu pojawia się zasadnicza kwestia, czyli jaka jest wartość powyższej nieruchomości. Została ona ustalono na podstawie pisemnej opinii biegłego, jak i wyjaśnień biegłej na rozprawie. Wycena wartości nieruchomości w dniu darowizny w ocenie sądu nie budzi wątpliwości. Dom po dokonaniu darowizny był remontowany, w związku z tym biegła musiała wziąć to pod uwagę przy ocenie wartości nieruchomości na dzień darowizny. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, iż nominalna wartość nakładów poczynionych przez obdarowanego nie ma bezpośredniego przełożenia na wartość nieruchomości. Inaczej mówiąc sam fakt wydania na remont nieruchomości określonej kwoty nie oznacza, że wartość nieruchomości wzrosła o tę kwotę. Biegła w oparciu o analizę rynku wyceniła wartość nieruchomości w dniu darowizny na kwotę 198 600,00 zł. Kwotę tą należało podzielić przez dwa gdyż 1/2 nieruchomości została darowana pozwanemu, co dawało kwotę 99 300,00zł.

Kolejnym elementem podlegającym analizie jest kwestia jaki udział w części spadku przysługiwał powodowi. W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku J. J. (1) przysługiwała 1/6 części spadku. W tej sytuacji gdy kwotę 99 300,00 zł podzielimy na sześć, da nam to kwotę 16 550,00 zł. Zgodnie z przepisem art. 991 § 1 k.c. osobie, która była niezdolna do pracy przysługuje zachówek w wysokości 2/3 wartości przysługującego mu udziału spadkowego. W niniejszej sprawie jest to kwota 11 033,33 zł i taką też kwotę zasądzono od pozwanego na rzecz powoda. W ocenie sądu nie budzi wątpliwości, iż J. J. (1) jest osobą trwale niezdolną do pracy, gdyż wynika to z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i kwestia ta nie podlega badaniu. Z tego powodu należało się powodowi w ramach zachowku 2/3 należnego mu udziału.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł

żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Pozwany w ramach próby ugodowej był wzywany do zapłaty należnego zachowku, w związku z czym cała kwota była wymagalna w dniu wnoszenia pozwu.

Mając na uwadze ustalone w sprawie okoliczności faktyczne oraz przywołane przepisy w punkcie I wyroku zasądzone od pozwanego kwotę 11 033,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. od 26.04.2016 r. do dnia zapłaty.

W punkcie II sentencji w myśl przepisu art. 98 k.p.c. zasądzone od pozwanego W. W. (1), jako strony w całości przegrywającej proces, na rzecz powoda J. J. (1) kwotę 7 506,66 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na kwotę tę składały się: 4 800,00 zł – wynagrodzenia radcy prawnego, 17,00 zł – opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 552,00 zł – opłaty sądowej, 1987,22 zł - koszty opinii biegłego poniesione przez powoda, 150,44zł - koszty dojazdu pełnomocnika.

Powód wpłacił zaliczkę na opinię biegłego w kwocie 2 000,00 zł, która nie została w całości rozdysponowana. Biegłej przyznano kwotę 1 987,22 zł, w związku z czym w punkcie III wyroku nakazano zwrócić J. J. (1) kwotę 12,78 zł stanowiącą nadpłatę na opinię biegłego.

W związku z obecnością biegłej M. T. (2) na rozprawie w punkcie IV wyroku przyznano jej kwotę 182,57 zł tytułem wynagrodzenia za uczestnictwo w rozprawie.

W punkcie V wyroku w myśl przepisu 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pozwanemu uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze kwotę 182,57 zł tytułem wydatków wyłożonych przez Skarb Państwa na pokrycie kosztów stawiennictwa biegłego na rozprawie.